

arkivXet

information från arkiv gävleborg

årgång 24 nr 2/2017

Tema: Söderhamns kommun

Skärgårdens IF – fotbollens kulturbärare i Norrland

Till de stora banbrytarna inom hälsingefotbollen hör Söderhamns Skärgårds Idrottsförening (bildad 1914). Inte så att man skulle ha varit exceptionellt tidigt ute – fotboll hade spelats i trakten under någorlunda organiserade former sedan åtminstone kring förra sekelskiftet. Men med Skärgårdens IF, som klubben allmänt kallades, höjdes standarden avsevärt. Och under lagets storhetstid på 1920- och 1930-talet nådde bollsparkandet i Hälsingland – och faktiskt hela Norrland – tidigare oanade höjder.

Målsättningen var redan från starten att ta upp kampen med distriktets övriga lag, i första hand lokalkonkurrenterna i Söderhamns IF och IF Svalan från Bergvik. Lite väl ambitiöst kan man kanske tycka med tanke på att föreningen inte ens hade tillgång till egen fotbollsplan. Träna fick man göra på de öppna platser som stod till förfogande.

Först 1921 fick Skärgården en ändamålsenlig idrotts-

anläggning vilket naturligtvis innebar ett rejält lyft. Tidigare hade spelet präglats mer av sparka och spring än av taktiska och tekniska finesser. Nu började man övergå till att spela i enlighet med ”den moderna stilen” som det uttrycks i en av föreningens jubileumsskrifter (1944). Och inte bara det: ”ett 15-tal år framåt kännetecknades lagets spel av en ytterst kultiverad fotboll”. Så till den grad att Skärgårdens IF kunde betecknas som ”en fotbollsportens kulturbärare inom Hälsingland, ja kanske hela Norrland”. Det kan låta som överord. Faktum är att Skärgårdens IF kom att spela en avgörande roll

när Norrland sent omsider placerades på den svenska fotbollskartan.

Det skulle visserligen dröja några år innan finliret gav resultat i form av erövrade titlar. 1926 lossnade det rejält. Då tog Skärgården först hem hälsingeserien och därefter distriktsmästerskapet genom att slå arvfjenden Söder-

SSIF står numera för Sandarne Sport- och Idrottsförening.

Norrländska mästarerna Skärgårdens IF erbjöds, som första klubb norr om Gästrikland, en plats i nationella seriesystemet hösten 1927.

hamns IF i finalen. Året därpå vann man återigen såväl serien som distriktsmästerskapet. När man sedan lyckades besegra IFK Östersund med hela 8 – 1 i finalen av norrländska mästerskapet började till och med Svenska Fotbollförbundet få upp ögonen för ”sågverksgrabarna från skärgården”.

Vid den här tiden var tillträde till de högre serierna baserat mer på geografiska än på sportsliga faktorer. I praktiken var lag från Norrland (norr om Gästrikland) utestängda från det nationella seriesystemet. De långa avstånden

gjorde det helt enkelt omöjligt att genomföra landskapsöverskridande seriespel norr om Ödmården. Inför säsongen 1927/1928 erbjöds emellertid Skärgårdens IF en plats i Uppsvenskan tillsammans med klubbar som Gefle IF, IK Sirius från Uppsala och IK Brage från Borlänge.

De var första gången som en ”riktig” Norrlandsklubb skulle delta i en serie arrangerad av Svenska Fotbollförbundet. Man gjorde väl bedömningen att Skärgården skulle hålla måttet rent spelmässigt, de hade ju trots allt sopat mattan med allt norrländskt motstånd. Lika viktigt var förmodligen det faktum att Ostkustbanan mellan Gävle och Härnösand invigdes på hösten 1927. Restiden längs Norrlandskusten kortades därigenom markant.

Skärgården stod sig väl i den uppsvenska konkurrensen. Säsongen 1930/1931 överträffade man alla förväntningar och tog till slut hem seriesegern.

Nu väntade kval till division II – rikets nästa högsta serie – mot självaste Djurgårdens IF. Den första matchen spelade Skärgården på hemmaplan inför över tretusen åskådare vilket förstås var publikrekord för hälsingefotbollen. Djurgården startade matchen offensivt och ledde efter 26 minuter med 3 – 0. Men Skärgården lyckades med en storartad upphämtning och slutresultatet blev 3 – 3. Inför omspelsmatchen i Stockholm räknade alla med att Djurgården fullständigt skulle köra över norrlänningarna. Så blev det nu inte. I stället vann Skärgården med 5 – 1 och tog klivet upp i division II. Där skulle man få mäta sig med storklubbar som IFK Norrköping, Hammarby och Sandvikens IF.

Sejouren i tvåan blev kort. Skärgården kom sist i tabellen och åkte ur efter bara en säsong. Men alldeles oavsett: ett stycke norrländsk fotbollshistoria hade skrivits.

Föreningen är fortfarande verksam men heter idag

Skärgårdens IF kvalificerade sig för spel i rikets näst högsta serie 1931 genom att slå ut Djurgården på bortaplan. När laget återvände från huvudstaden hade människor samlats i hundratals på järnvägsstationen i Sandarne för att hylla hjältarna.

Sandarne Sport- och Idrottsförening. Det lite egendomliga namnet (sport och idrott blir ju som tårta på tårta) kommer sig av att man ville behålla den inarbetade förkortningen SSIF. På det sättet håller man också minnet av ett stolt förflutet levande.

Jörgen Björk

Värdefulla gamla nyheter

Historiska dagstidningar kan ibland vara en värdefull källa. Artiklar i dagstidningarna är ofta intressanta som komplement till arkivets originalkällor. Arkiv Gävleborgs har nu utökat beståndet av mikrofilmer och tidningslägg tack vare gåvor och depositioner från Mittmedia och Gävle stadsbibliotek.

På mikrofilm finns bland annat hälsingetidningarna Söderhamnskuriren, Ljusdals Tidning, Hudiksvall Tidning och Hudiksvallsposten, samtliga från starten till en bit in på 1940-talet. Av Gävletidningarna finns Arbetarbladet, Gefle Dagblad, Gefle-Posten och Norrlands-Posten nästan komplett på mikrofilm. I lägg finns bland annat Arbetarbladet, Hälsinglands Folkblad och Sandvikens Tidning. Tidningarna kan läsas i arkivets forskarsal.

Inez Wickström (1888 - 1980) som många minns henne, omgiven av gäster på Kvinnornas semesterhem Vadtorp. Hemmet startades 1937 av länets S-kvinnor för att arbetarhustrur skulle få en chans att vila under ett par sommarveckor. Cirka 7 000 kom dit innan det stängdes på 70-talet. Foto ur Vadtorns arkiv i Arkiv Gävleborg

Söderhamn minns Inez, hungerprotesterna och Vadtorp

Hundraårsminnet av "hungerdemonstrationerna" har fått stor uppmärksamhet. I Söderhamn valde man att lyfta fram kvinnorna som ställde sig i spetsen för demonstrationerna 1917. En av dem var Inez Wickström, i dag framför allt ihågkommen för arbetet med semesterhemmet Vadtorp.

– Inez gick omkring i vit rock och var alltid glad, hon hade ett leende för alla gästerna. Men hon basade över oss på ett bestämt sätt, vi hade stor respekt för henne, berättade Sylvia Kronman, en av alla som kom till Söderhamns bibliotek när Arkiv Gävleborg fick chansen att föreläsa om Inez och vad källorna i arkiven berättar om henne.

Sylvia jobbade som tonåring på Vadtorp sommaren 1962, hon och en kompis fick jobbet efter att godkänts av Inez. De cyklade ut till Vad varje morgon och arbetsdagarna blev långa.

– Det var första gången vi jobbade och tjänade pengar, så det var ju positivt. Vi fick göra grovjobb, städa, skala potatis och diska, det fanns ju ingen diskmaskin. Gäster-

na stannade fjorton dagar, efter varje grupp skulle det storstädas och vädras, alla madrasser skulle ut.

Sylvia minns att "tanterna" som kom hade mycket roligt, avsikten var att kvinnorna skulle få vila från vardagen. Inez Wickström lockade dit många artister. Inez

"det är en ära att få skänka"

barnbarn Curt och Lasse Bäckström har också många minnen av underhållningen där.

– Sigge Fürst var mormors idol, han kom till Vadtorp nästan varje

år. Mormor raggade upp artisterna när de uppträdde på Östra berget inne i Söderhamn. Erik Jonsson från Kila-fors var ofta på Vadtorp, han var väldigt känd då och hade en pianist som hette Nore Hansson. Rock-Ragge var där också, det gillade tanterna! berättar Lasse Bäckström.

Bröderna kan vittna om sin mormors ständiga "tiggande", hon satt ofta i telefon och bad om gåvor till Vad-

torp eller någon annan förening hon var engagerad i.

– Hon ansåg att det var en ära att få skänka, om någon sade nej ringde hon inte till den personen igen, berättar Curt.

Luciakommittén och Rädda barnen var engagemang Inez höll ut med långt upp i åren. Hon satt nere på stan i Söderhamn och sålde lotter. Vinsterna hade tiggats ihop och pengarna gick till behövande.

– Hon visste vilka som hade det svårt. Hon stoppade några tior eller en femtilapp i kuverten. Ibland fick pappa och jag åka ut och lämna kuverten, någon gång bad hon Curt cykla ut med dem, berättar Lasse.

Semesterhemmet Vadtorp drevs av det socialdemokratiska kvinnodistriktet. Inez var som ordförande i distriktet huvudansvarig från start. Vadtorp har lämnat ett omfångsrikt arkiv, men spår av Inez Wickströms engagemang finns i många av de arkiv som finns bevarade i Arkiv Gävleborg.

Som ordförande i kvinnodistriktet reste hon runt och drog igång många kvinnoklubbar i både Gävleborg och Västernorrland. Hon var aktiv i Rädda barnen och hjälpte under krigsåren norska och danska flyktingar som hamnat i Söderhamn. Hon hade dessutom kommunala förtroendeuppdrag i folkskolestyrelse och barnavårdsnämnd.

Inez Wickström var definitivt ett barn av de framväxande folkrörelserna.

Hon föddes 1888 som nummer tre i en skara på elva barn till Agda Johansson och Lars Thunborg. Pappa Lars var målare och nykterhetsman. Han var med om att starta Verdandi i Vågbro och Söderhamn och Målarförbundets första avdelning i Söderhamn.

I Verdandilogen Framtidshoppets medlemsbok kan vi se att Inez var medlem där redan som 16-åring. Hennes syskon återfinns också i matriklarna. Flera av dem åtog sig senare fackliga eller politiska uppdrag. Brodern Oskar var engagerad i kommunpolitiken i Söderhamn. Brodern Fritiof blev facklig ombudsman och sekreterare inom LO, 1961 pryddes hans bild socialdemokraternas 1 maj-märke. Brodern Folke slutade som landshövding i Luleå.

Verdandis lokal spelade en central roll för politiskt aktiva i Söderhamn under tidigt 1900-tal. Där hölls möten varje vecka, talare föreläste om olika ämnen och det var givetvis där kvinnorna i Söderhamn samlades inför den andra stora hungerdemonstrationen i april 1917.

Den första demonstrationen hölls i början på april. Kvinnor från Sandarne och andra platser i "skärgården" tågade in till Rådhuset i protest mot ransoneringsarna till följd av det pågående kriget. Denna första manifestation har ibland uppfattats som ganska spontan, trots att pro-

Sylvia Kronman arbetade på Vadtorp sommaren 1962.

Foto: Ulla Ejemar

tester mot "dyrtiden" hörts i flera år. Den andra demonstrationen var mer organiserad och lockade ett par tusen personer. Inez Wickström var med och drog i trådarna till den och lämnade fram kvinnornas resolution till borgmästare Nils Sonesson.

"För bröd åt våra barn skola vi kämpa till dess våra strävanden kröns med framgång" löd de avslutande orden.

Ulla Ejemar

Lasse och Curt Bäckström har många minnen av sin mormor.

Inez. Foto: Ulla Ejemar

Heino Krabu med frun Kaarina och dottern Piret-Maria framför familjens hem på Granitvägen. Kaarina var liksom Heino flykting, hon kom från Karelen. Foto: Åkes foto/Dibis

Jüri Krabu framför barndomshemmet som pappa Heino givetvis ritade själv. Jüri har skrivit en bok om villan "Granitvägen 15: egnahemsbygge i folkhemmets 50-tal". Foto: Ulla Ejemar

Heino Krabu – flyktingen som satte sin prägel på Hälsingland

En höstsöndag 1944 kom flera hundra båtflyktingar till Gävle. Det var ester och finländare som flydde efter Finlands separatfred med Sovjetunionen. En del av dem hade fördrivits från sina hem i bland annat Karelen, andra befarade att de skulle bli utlämnade till Sovjetunionen.

Bland de estniska flyktingarna fanns Heino Krabu. Han skulle komma att etablera sig i Söderhamn och sätta sin signatur på många byggnader, bland annat stadshuset i Bollnäs.

Sonen Jüri har sett till att arkivet efter Heino Krabus firma nu finns i Arkiv Gävleborg. Arkivet rymmer företagshandlingar, ritningar och foton över ny- och ombyggnader av hyreshus, villor, kontor och mycket mer i Bollnäs, Söderhamn, Ljusdal och flera orter i och utanför länet.

Arkivhandlingarna berättar däremot inte om hans dramatiska bakgrund.

Heino Krabu, som var utbildad byggnadsingenjör hemma i Estland, blev tvångsenrollerad till tyska armén, berättar Jüri. När Heino blev sjuk och fick permission tog han chansen att desertera, han stack över till Finland. Där fick han jobb vid bygget av en flygplansfabrik utan-

för Tammerfors och där träffade han sin blivande fru Kaarina.

I fredsavtalet var villkoret att alla som Sovjet betraktade som "sina" medborgare skulle återföras till dit, till dem hörde förstas esterna.

– Men pappa fick tips av de finska myndigheterna. "Ge er iväg skyndsamt" sade de, berättar Jüri Krabu.

Väl framme i Gävle inkvarterades de estniska flyktingarna i Borgarskolans gymnastiksal.

Heino Krabu fick snabbt arbete i Gävle, året efter hittade han ett lite bättre betalt jobb på Cyril Stackells arkitektkontor i Söderhamn. Firman hade ett halvdussin anställda och kontor i både Söderhamn och Bollnäs.

– På 60-talet hade pappa planer på att öppna egen firma, men så dog Cyril Stackell 1964. Pappa fick en förfrågan från familjen Stackell om att leda företaget under en övergångsperiod. Efter några år tog han över helt och drev sedan kontoret i eget namn, berättar Jüri.

Det finns kartor där alla projekt Heino varit inblandad i finns inprickade. Där finns hyreshusen på Tallbacken, villor på Klossdammen och renoveringen av kvarteret Pilen i Söderhamn liksom alla byggen i Bollnäs: Stadshuset, Tingshuset och Karlslunds äldreboende som ansågs

Estniska och finska flyktingar till Gävle.

Båt med estniska medborgare till Bönan.

Ett stort antal estniska och finska flyktingar anlände på söndagen till dagen till Gävle. Estländarna, som utgjordes av både män, kvinnor och barn, kommo med båt till Bönan på morgonen och omhändertogs i ordenshuset i Bönan, där de utplades och där det även ordnades med preliminär läkarundersökning. Flyktin- garna fördes sedan in till staden och inkvarterades i Borgarskolans gym- nastiksal, där lottor och Röda kors- samariter omhändertogs dem på bä- sta sätt. I en i staden ordnades in- kvartering med biträde av militär- handräddningspersonal, som ställdes till förfogande av Hälso- och so- cial- och FO-staben.

Den finska flyktingsgruppen, till- sammans 183 personer, utgjordes lik- som den estniska av män, kvinnor och barn och kom till Gävle vid 17.30- tiden på söndagen. Dessa inkvartera- des i läroverkets gymnastiksal och även där biträdde vid den sanitära tillaggen och utplasingen Röda kors- samariter och lottor. Under söndagen kom också en annan båt till Gävle med ettio finska flyktingar, som emellertid kunnat stanna ombord på båten under karantänstiden, vilken är 14 dagar. Den preliminära läkar- undersökningen har visat, att hälso- tillståndet hos flyktin- garna är gott. Översean när genomförts utan stra- patser och hundret hos flyktin- garna, som i övervägande antal är unga- äldrar, är utmärkt.

Året är 1966. Heino Krabu och sonen Jüri besöker gymnastik- lokalen där han tillbringade sin första natt i Sverige efter flyk- ten. Två höstveckor 1944 kom totalt 36 000 flyktingar från Finland och Baltikum till Sverige, en tredjedel av dem kom med båt till Östersjökusten. Arbetarbladets nyhetstext handlar om dagen då Heino Krabu anlände.

lite före sin tid med fina gemensamma ytor för de äldre. Men Heino Krabu var inte stolt över alla jobb, enligt sonen störces han framför allt över mexitegelhusen på Väster vid Stadsmuseet i Söderhamn. Där var det bestäl- larens vilja som slutligen avgjorde hur det skulle se ut.

1989 vågade Heino Krabu för första gången återvända till Estland. När landet åter blev självständigt 1991 köpte han något år senare till och med ett hus i barndomsst- aden Narva-Jõesuu.

– Han engagerade sig mycket i hjälpsändningarna som gick till Estland då. Hans kontakter i Rotary och ar- betskontakter ledde till att han fick förfrågningar om att förmedla överskott i form av möbler, sjukhusutrustning, rullstolar och annat till framförallt till Narvatrakten. Han blev utnämnd till hedersmedborgare i sin gamla hem- stad och det betydde mycket för honom, berättar Jüri Krabu.

Heino Krabu avled 84 år gammal 2007. Då hade sonen Juha tagit över firman men pappa Heino var fortfarande aktiv. Dagen då han avled hade han och Juha ett ar- betsmöte inplanerat i Östersund.

Ulla Ejemar

Ett exempel på Krabus arbete: Äldreboendena i Karlslund i Bollnäs.

Kv. TALLBACKEN i Söderhamn

Folkhemsmiljö från 50-talet, renoverat med antikvarisk hjälp.

Tallbacken i Söderhamn ses som ett gott exempel på sin tids byggnade.

Bollnäs Stadshus är kanske det mest kända av de hus Heino Krabu ritat.

Dagkollo på Stenö havsbad

På 1940-talet saknar många barn möjlighet att ta sig ut till havet på sommarloven. Röda korset i Söderhamn uppmärksammar det och startar dagkoloniverksamhet för kommunens barn på Stenö havsbad i juli och augusti 1942.

Första sommaren åker 450 barn med specialinhyrda bussar från SJ till och från badet, enligt dokumenten i Röda korset Söderhamns fina arkiv. Bussarna tar ett trettio barn per resa. Dagarna på kollo fylls av lek och bad under ledning av Röda korsets erfarna ledare, simundervisning med anställda lärare och fika.

Intresset för dagkolloverksamheten ökar och 1947 uppmärksammas den i stadsfullmäktige. Röda korset får ett bidrag på 4 000 kronor som gör det möjligt att utöka verksamheten. Från 1 juli till 14 augusti anordnas dagkollo 39 vardagar och en söndag. Bussarna går kl. 9 från Köpmantorget och stannar i Stugsund, Vad och Åsbacka för att plocka upp barn. Kl. 15 skulle barnen vara tillbaka i stan igen.

Det är frivilligt att delta för barn mellan 6 och 12 år, och det kan vara upp till 250 barn om dagen för tre

"dagarna på kollo fylls av lek och bad"

vårdarinnor att ta hand om. Två av dem är vanligen äldre och en yngre lekledare. Regni-

ga kalla dagar ställer lite högre krav på ledarna att organisera lekar för barnen.

Gärd Persson i Sandarne är anställd av Röda Korset i många år som ansvarig för dagverksamheten och som ledare. En period beställer hon bullar från Lindbergs bageri och mjölk direkt från Mejeriföreningen för att hålla nere kostnaderna. Det går åt stora mängder. Hösten 1965 redovisar Gärd Persson beställningar på 690 liter mjölk och 6 500 bullar. Muggar till mjölken ska barnen själva ha med sig. Personalen i restaurangen på Stenö havsbad hjälper till med fikaserveringen.

Förutom bad, lek och fika har Röda korset anställda simlärare från Skärgårdens Idrottsförening som har simundervisning med barnen. På 60-talet annonserar Röda korset i lokaltidningarna om tid och plats för utdelning av badkort till badresorna, och då har Söderhamns stad och Söderala kommun tagit över det ekonomiska huvudansvaret.

1965 deltar 2 790 barn i badverksamheten som fortsätter in på 70-talet, enligt dokumenten i Söderhamns Rödakorskrets fina arkiv.

Camilla Larsson

Barnen står i kö med badkort i handen för att kliva på Röda korsets badbuss från Söderhamn till Stenö havsbad 1956. Bildkälla: DibiS

Röda korset i Söderhamn

I januari 1914 bjuder disponent Ekelöf in till ett möte i Rådhuset och 75 av deltagarna startar en Röda korsförening.

Intresset är stort och vid årets slut har medlemsantalet tredubblats. Arbetet i föreningen präglas av första världskriget, mobilisering och allmän kristid.

Om Sverige dras in i kriget ska Röda korset hjälpa till att vårda sårade.

På förbandssammankomster syr medlemmarna omslag och bandage och föreningen öppnar depåer för sjukvårdsmaterial i Norrala, Söderala och Njutånger.

Flera allvarliga sjukdomsepidemier drabbar länets befolkning. I Stugsund insjuknar många i spanska sjukan 1918 och 1921 råkar Söderala illa ut i en difteriepidemi.

Hemma i Gurkan – bostadsrättsföreningen Faxe i Söderhamn

Nittonhundratalets skolundervisning i välskrivning hade bland annat till följd att protokoll och andra föreningshandlingar blev lättlästa, trots att de inte var maskinskrivna. Ett exempel är bostadsrättsföreningen Faxe i Söderhamn, vars arkiv ligger uppordnat, lättillgängligt och skyddat mot brand, fukt och småkryp hos Arkiv Gävleborg i Gävle. De personliga handstilarna må variera, men de skapar sällan problem. Och äldre epokers mer utförliga diskussionsreferat från möten ger lokalfärg och tidsnedslag.

Bostadsrättsföreningen Faxes hus på Köpmangatan.

Brf Faxe på Köpmangatan 20 och 22, centralt i Söderhamn, bildas vid ett konstituerande möte 20 mars 1944. Sju personer deltar: ekonomichef Ragnar Hägerström, tjänsteman Stig Rejås, kamrer Olof Sjöberg, fru Inga-Britt Rejås, fru Marianne Sjöberg och byggmästare Eskil Sundström. Man beslutar "uttaga inteckningen" i tomterna 1 och 2 i kvarteret Gurkan, teckna entreprenad med den närvarande byggmästaren från Krylbo och avtala med lokalkontoret av Skandinaviska banken angående byggnadskreditiv; det kom att röra sig om drygt en miljon.

Styrelse blir herrarna Hägerström (ordf), Rejås och Sjöberg. Fruarna Rejås och Sjöberg blir suppleanter. Far vet ju bäst. I maj samma år utses herr Holger Gustafsson till fastighetsskötare med ett årligt arvode på 3 600 kr, och Stig Rejås ska som vicevärd få 600 kr om året.

Många är intresserade. I september är medlemmarna

18, inklusive Icas föregångare AB Hakon Swenson. I december har ytterligare fem namn tillkommit, och expansionen fortsätter. Året därpå delas tryckta ordningsföreskrifter ut till samtliga, och de som bara har handfakt kan anmäla intresse för badkar av strängbetong. Enligt en senare, odaterad, regel får man "ej verkställa tappning i badkar mellan kl. 10.30 e.m. och 7 f.m."

"När man bygger en fastighet för en miljon kronor, så tycker jag att man borde se till att det är prima golv i den", menar en medlem vid ett möte 1945 och blir ordagrant citerad i protokollet. "Och bostadsrättsinnehavarna borde få besked om när det bjuds varmvatten."

Av vinsten 1946 avsätts 200 kr till en bastufond. Men följande år blir det en lång diskussion om behovet av bastu. "Ska vi inte betala av på markisskulden i stället?" Även somligas katt- respektive hundinnehav ifrågasätts. Beslut: inga nya husdjur ska accepteras.

Modernare värme

1948 köps ett oljeeldningsaggregat och två år senare behöver varmvattenledningarna moderniseras.

På begäran upplåts 1950 den samlingslokal som kallas uppbörsrummet gratis till syjuntor. Men, påpekas det, damerna får inte släpa dit vävstolar och symaskiner ...

1959 aktualiseras en TV-anläggning och 1960, innan hushållen har individuella frysar, handlar det bland annat om en frysackförening; den är kvar i föreningens regi till 1994. 1961 börjar parkeringsplatser diskuteras.

Föreningens vaktmästare Brynolf Persson ska pensioneras 67-årig 1969 och mista sin tjänstebostad, men beviljas ytterligare ett arbetsår på grund av lång och plikttrogen tjänst. 1973 tas beslut om installation av fjärrvärme.

Ernst Engman, medlem sedan 1951, avtackas 1977. Han har varit revisor, styrelseledamot och ordförande. 1979 väljer man att överlåta fastighetsförvaltningen till ett Diös-dotterföretag i Uppsala, Adeförvaltning. Och 1980 beviljas fastighetsskötaren fria lördagar.

1990 ansluts alla lägenheter till kabel-TV-nätet och

följande år får man porttelefon. 1992 blir Margot Brandt den första kvinnan på ordförande-posten, med Bibbi Svahn som vice. Ett förslag om hissar avslås 1993. Reparationer och underhåll är ständiga poster.

Dagsläget

Det stora kvarteret Gurkan, ett trevåningshus med sex ingångar, rymmer 48 lägenheter – treor, tvåor och ettor. Lägenheterna är attraktiva; det är numera bostadsbrist i Söderhamn.

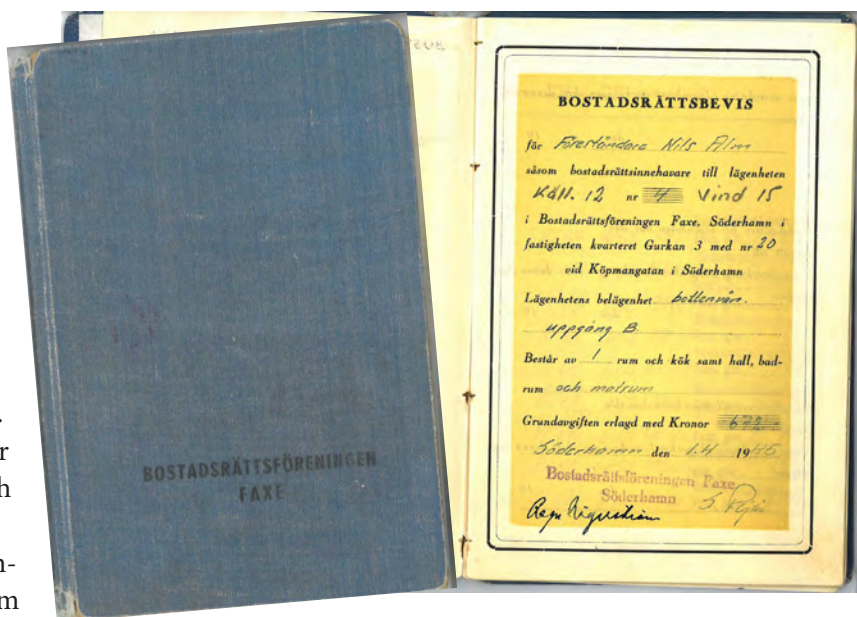
– I dag bor här inga barnfamiljer, berättar Monica Jonsson, som är husets vicevärd och föreningens sekreterare.

– En del som bor här distansarbetar, exempelvis snickare, rörmokare och plåtslagare som arbetar i Stockholm, där det byggs och är brist på sådan kompetens.

Huset har väl tilltagna biutor. I källaren finns förråd, tvättstuga, torkrum, mangelrum. Pannrum och övernattningsrum för gäster till de boende. Ett tidigare kolrum har blivit relaxavdelning med pentry, en elcentral fungerar som barnvagnsrum och det finns hobbyrum där man kan snickra och måla. I maj varje år är det allmän städ dag i källaren.

– I tvättstugan har vi en myshörna, där damerna kan sitta och småprata och lösa korsord medan de väntar på att tvätten ska bli klar, säger Monica.

– Och soprummet töms åt oss. Där finns en hylla för

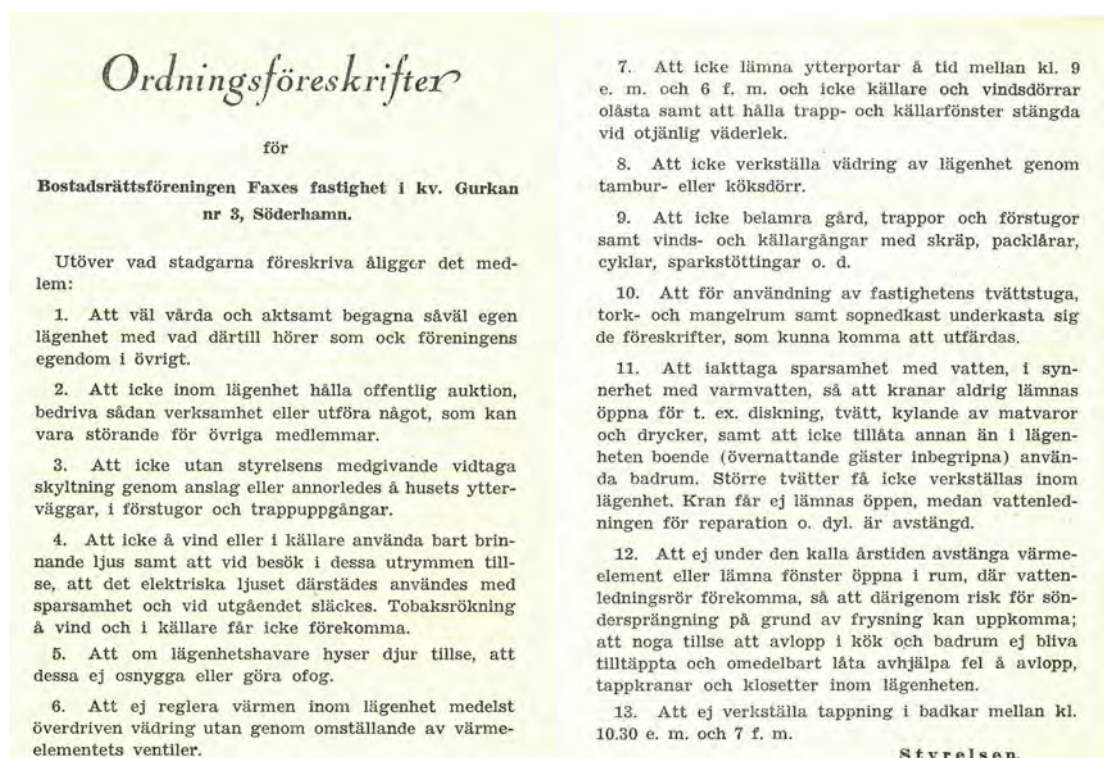
Faxes bostadsrättsbevis, där även betalning av hyra fördes in.

böcker och tidskrifter som man är klar med och som någon annan kan vilja läsa. Och en grill som kan användas på föreningens uteplats.

Monica, som har jobbat på kontor inom idrottsrörelsen, flyttade in 2003. Hon bor i en lägenhet mot Gurkparken. Hennes utsikt är mot gamla järnvägsstationen, tullhuset, broar och båtar.

– Nästa år, konstaterar Monica, ska vi få det varmare. Då byter vi fönster och dörrar i källaren.

Barbro Sollbe

Föreningens tryckta ordningsföreskrifter troligen från 1944.

Arkivens dag firar vi på Söderhamns bibliotek

Tid: lördag 11 november kl 10 - 14

Utställning och föreläsningar:

Tre dramatiska händelser i länets historia

Idrottsrörelsen i bilder

Semesterhemmet Vadtorp

Välkommen!

arkiv Gävleborg

Arkivet bevarar och tillgängliggör arkivhandlingar från föreningar, företag och privatpersoner i Gävleborgs län.

Forskarsal och arkiv har öppet vardagar 8.30 - 16.00
kvällsöppet måndagar 8.30 - 19.00 jan - maj, sept - dec

Redaktion: Ulla Ejemar, Agnetha Nellfors, Barbro Sollbe

Arkiv Gävleborg
Fältskärsleden 10, 802 80 Gävle
(gamla postterminalen)
tel 026 - 10 88 70
e-post: arkivet@arkivgavleborg.se
hemsida: www.arkivgavleborg.se
www.facebook.com/arkivgavleborg.se